

Η ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΥΝΑΔΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΝ ΧΑΡΤΗΝ ΤΗΣ Ο.Η.Ε. ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑΝ ΤΟΥ ΚΥΠΡ. ΛΑΟΥ ΩΣ ΣΥΝΟΛΟΥ

Ο Μεσολαβητής δέν πρέπει νά έρμηνεύσῃ τούς όρους έντολής του κατά γράμμα. — Αί Κυβερνήσεις Βρετανίας και Τουρκίας θέτουν υπέρνω τῆς εϋημερίας του Κυπριακού λαού στρατηγικά, πολιτικά, οικονομικά και άλλα συμφέροντα και θα παρεμποδίσουν «συμπεφωνημένην» λύσιν. — Τό πρόβλημα τῆς Τουρκικής μειονότητας έδημιουργήθη από τήν Βρεττανικήν πολιτικήν του «διαίρει και βασίλευε». — Πώς έξώθησε τούς Τούρκους εις ταραχάς ή Βρεττανική Κυβέρνησις. — Λέννοξ Μπόυντ : «Εάν δέν εισήγομεν τήν διχοτόμησιν δέν θα είχομεν τήν διευθέτησιν, τήν όποιαν έπετύχομεν». — Τό τραγικόν τέλος τών Βρεττανικών σχεδίων περι καντονοποιήσεως τῆς Παλαιστίνης και όμοσπονδοποιήσεως τών Ίνδιών.

Α'

Του Οικονομολόγου κ. ΧΡΙΣΤΟΦΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ

Αρχίζομεν από τῆς σήμερον δημοσιεύοντες εις δύο συνελεύσεις μετάφρασιν μελέτης του γνωστού Κυπρίου Οικονομολόγου κ. Χριστοφή Οικονομίδη, τήν όποιαν ούτος απέστειλε προς τόν Μεσολαβήτην τών Ηνωμένων Έθνών κ. Τουομώγια, διά τό πρόβλημα τῆς Κύπρου.

Η όμόφωνος απόφασις του Συμβουλίου Ασφαλείας τών Ηνωμένων Έθνών τῆς 4ης Μαρτίου, συνέστησε τόν διορισμόν ενός «Μεσολαβητού» προς τόν σκοπόν «τῆς προώθησεως ειρηνικής λύσεως και συμπεφωνημένης διευθετήσεως του προβλήματος που αντιμετώπιζει ή Κύπρος, συμφώνως προς τόν Χάρτην τών Ηνωμένων Έθνών και λαμβανομένης υπ' όψιν τῆς εϋημερίας του λαού τῆς Κύπρου ως συνόλου». Είμαι βέβαιος, Κύριε Τουομώγια, ότι με τόν διορισμόν σας ως «Μεσολαβητού» αντιμετώπιζετε πολύ δύσκολον πρόβλημα διότι, εάν έρμηνεύσετε τούς όρους έντολής σας κατά γράμμα, πρέπει νά εξεύρετε ιδεώδη λύσιν ή όποια νά ικανοποιή ταυτοχρόνως τούς ακόλουθους τρεις κυρίους όρους :

1) Η λύσις πρέπει νά είναι μία «συμπεφωνημένη» λύσις, δηλαδή, προφανώς αϋτη πρέπει νά γίνη αποδεκτή και υπό τών Ξη μερών που αναφέρονται εις τήν απόφασιν — από τῆς Κυβερνήσεως τῆς Κύπρου, τών Κυβερνήσεων Ελλάδος, Τουρκίας και Ηνωμένων Βασιλείων και τών αντιπροσώπων τῆς Ελληνικής και τῆς Τουρκικής κοινότητας.

2) Μία τοιαύτη λύσις πρέπει νά είναι σύμφωνος προς τόν Χάρτην τών Ηνωμένων Έθνών, και

3) Η λύσις αϋτη πρέπει νά εξασφαλίζει τήν εϋημεριαν του λαού τῆς Κύπρου ως συνόλου. Όπως θα γίνη φανερόν από τά δεδομένα που αναφέρονται κατωτέρω, ο πρώτος όρος δέν είναι κατ' ανάγκην συναφής προς τούς άλλους δύο, διότι μία λύσις ή όποια θα συνάδη και προς τόν Χάρτην τών Ηνωμένων Έθνών και προς τήν εϋημεριαν του λαού τῆς Κύπρου ως συνόλου, πιθανόν νά αποδεχθῆ ότι δέν εγκρίνεται, λόγω χάριν υπό τών Κυβερνήσεων Μεγάλης Βρετανίας και Τουρκίας, αϊ όποια κατά πάσαν πιθανότητα θέτουν τά στρατηγικά, πολιτικά, οικονομικά και άλλα συμφέροντά των υπέρνω τῆς εϋημερίας του λαού τῆς Κύπρου. Τό ότι τοιούτο πιθανόν νά συμβαίη, φαίνεται και από τό ακόλουθον απόσπασμα τών απομνη-

μονευμάτων του πρώην Προθυπουργού τῆς Μεγάλης Βρετανίας, Σέρ Άντονυ Ήντεν : «Διά γεωγραφικούς λόγους και λόγους τακτικής, οι Τούρκοι έχουν τήν ισχυροτέραν απαιτήσιν επί τῆς Κύπρου. Διά λόγους φυλής και γλώσσης, οι Έλληνες. Διά λόγους στρατηγικούς, ή Μεγάλη Βρετανία, εφ' όσον ή βιομηχανική τῆς ζωῆ εξαρτάται από τās προμηθειας πετρελαίου από τόν Περσικόν κόλπον. Πρόσδος προς τήν αυτοκυβέρνησιν τῆς Κύπρου δέν θα ήδύνατο νά γίνη προτού αϊ απαιτήσεις αϋται συμβιβασθούν, όποτε μία τών ακόλουθων δύο μεθόδων πρέπει νά εκλεγῆ. Είτε ή Έλλάς και ή Τουρκία πρέπει νά συμμερισθούν με τούς Βρεττανούς τόν έλεγχον τῆς Νήσου είτε ή Νήσος πρέπει νά διχοτομηθῆ» (Ιδε απομνημονεύματα Ήντεν «Πλήρης Κύκλος» σελ. 415 Λονδίνον 1960).

Όπως φαίνεται από τό απόσπασμα τοϋτο τών απομνημονευμάτων του Ήντεν, οϋτος ένδιεφερέτο περισσότερο διά τά στρατηγικά συμφέροντα και τά συμφέροντα προμηθειας πετρελαίου τῆς Μ. Βρετανίας παρά διά τās αρχάς του Χάρτου τών Ηνωμένων Έθνών και τήν εϋημεριαν του λαού τῆς Κύπρου, ή όποια, ως σημειωθῆ, έπρεπε συμφώνως προς τό άρθρον 73 του Χάρτου τών Ηνωμένων Έθνών, νά υπερισχύη παντός άλλου συμφέροντος. Και είναι πολύ άμφίβολον εάν ή Βρετανική πολιτική διά τήν Κύπρον ήλλαξε καθόλου από τότε.

Εάν συνεπώς, Κύριε Τουομώγια, θελήσετε νά έρμηνεύσετε τούς όρους έντολής σας κατά γράμμα, θα εύρετε πιθανόν ότι είναι αδύνατον νά φθάσετε εις μίαν «συμπεφωνημένην» λύσιν όπως τήν όραματίσθη τό Συμβούλιον Ασφαλείας. Διατί όμως νά έρμηνεύσετε τούς όρους έντολής σας τóσον στενά ; Βεβαίως θα ήτο ιδεώδες εάν όλοι συνεφώνουν εις μίαν λύσιν ή όποια θα ικανοποιούσε και τούς άλλους δύο όρους. Εφ' όσον όμως δέν ζώμεν εις ένα ιδεώδη κόσμον, τά ιδεώδη δέν είναι πάντοτε πλήρως εφικτά και υπό τοιαύτας περιστάσεις πρέπει νά αναζητήσετε λύσιν ή όποια νά ικανοποιή τουλάχιστον

τούς δύο οϋσιώδεις όρους τῆς αποφάσεως, δηλ. τās αρχάς του Χάρτου τών Ηνωμένων Έθνών και τήν εϋημεριαν του λαού τῆς Κύπρου ως συνόλου. Απαξ και αντίληφθῆτε τοϋτο, Κύριε Τουομώγια, ότι δηλ. εφ' όσον υπάρχουν συγκρουόμενα στρατηγικά και πολιτικά συμφέροντα τών Ξένων Κυβερνήσεων, πρέπει νά επιδιώξετε τήν εξεύρεσιν λύσεως, ή όποια νά ικανοποιή τουλάχιστον τούς δύο τελευταίους οϋσιωδέστερους όρους, τότε τό ζήτημα σας καθίσταται μάλλον εύκολον, εφ' όσον αϊ αρχαι του Χάρτου τών Ηνωμένων Έθνών είναι πολύ γνωσταί και υπάρχουν αντικειμενικά κριτήρια, επί τῆ βάσει τών όποιων δύνασθε νά κρίνετε κατά πόσον μία όρισμένη λύσις θα φέρη εϋημεριαν ή δυστυχίαν εις τόν λαόν τῆς Κύπρου ως συνόλου.

Ποίον είναι τό πρόβλημα που αντιμετώπιζει ή Κύπρος ;

Εν πρώτοις θα ερωτήσετε : Ποιόν είναι τό πρόβλημα που αντιμετώπιζει ή Κύπρος ; Τό πρόβλημα που αντιμετώπιζει ή Κύπρος σήμερα είναι απλώς τό πρόβλημα τών δικαιωμάτων τῆς Τουρκικής μειονότητας εντός του κράτους τῆς Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι Τουοκοκύπριοι αποτελούν μίαν μειονότητα περίπου 18% του πληθυσμού τῆς Κύπρου, ενώ οι Έλληνοκύπριοι αποτελούν τήν μεγάλην πλειονότητα (80%) του πληθυσμού. Ως γεγονός, τό πρόβλημα τοϋτο δέν είναι πολύ διάφορον άλλων προβλημάτων μειονότητων που αντιμετώπιζοϋν πολλai χώραι του κόσμου, όπου κάποιαι εθνικά, φυλετικά ή θρησκευτικά μειονότητες ζοϋν μεταξϋν μiας επικρατούσης πλειονότητος. Εάν δέν υπήρχαν όρισμένοι εξωτερικοί παράγοντες, οι όποιοι εχειροτέρευσαν τό πρόβλημα τοϋτο, όποιοιόντες τήν Τουρκικήν μειονότητα νά απαιτή όχι απλώς ίσα δικαιώματα και ίσα ευκαιρίας εντός του Κυπριακού κράτους αλλά προνόμια, τά όποια εις τήν πραγματικότητα ισοδυναμοϋν προς διάκρισιν εις βάρος τῆς επικρατούσης πλειονότητος, τό πρόβλημα τοϋτο δέν θα ήτο δύσκολον νά λυθῆ.

Πώς τό πρόβλημα τῆς Τουρκικής μειονότητας έγινε τóσον δύσκολον.

Ο κυριώτερος παράγων ο οποίος έκαμε τό πρόβλημα τῆς

Τουρκικής μειονότητος εν Κύπρω νά φαίνεται δύσκολον νά λυθῆ ήτο ή πολιτική τῆς Βρετανικής Κυβερνήσεως του «Διαίρει και Βασίλευε». Η Κύπρος ήτο κάτω από Βρεττανικήν διακυβέρνησιν διά 82 έτη. Κατά τήν διάρκειαν τών 77 ετών, οι Έλληνες και Τούρκοι έξούσαν μαζί ειρηνικά. Κατά τά τελευταία πέντε έτη τῆς Βρετανικής διακυβερνήσεως, ή κατάσταση ήλλαξε διότι οι Έλληνοκύπριοι, οι αποτελοϋντες τήν μεγάλην πλειονότητα, ήσθάνοντο ότι ήλθεν πλέον ο καιρός που ή Βρετανία έπρεπε νά καταργήσῃ τό άποικιακόν καθεστώς τῆς επί τῆς Κύπρου. Ο διεθνής

άντιποικιακός άνεμος, ο οποίος απλευθέρωσε πλείστας άποικίας μετά τόν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον, δέν μπορούσε ν' άφήσῃ άνεπηρέαστον τήν Κύπρον, ή όποια υπήρξε μία πολιτισμένη χώρα κατά τούς τελευταίους 85 αιώνας. Ακόμη και εις εποχην που ή Μ. Βρετανία δέν εϋχεν εισέτι διασκελίσει τό κατώφλιον του πολιτισμοϋ, ή Κύπρος είχε νά παρουσιάσῃ ένα από τούς διασημούς φιλοσόφους του αρχαίου Έλληνικού κόσμου, τόν στοικόν φιλόσοφον Ζήνωνα τόν Κιτιέα, ο οποίος έζησεν εις τόν 4ον αιώνα π. Χ.

Η πρώτη αντίδρασις τῆς Μ. Βρετανίας προς τήν απαιτήσιν τών Κυπρίων δι' ελευθεριαν ήτο τό «ποστέ». Τοϋτο έλέχθη καθαρά υπό του Ύπουργού τών Άποικιών κ. Χόκινσον εις τήν Βουλήν τών Κοινοτήτων τήν 28ην Ίουλίου 1954 ως έξης :

«Δέν τίθεται ζήτημα αλλαγῆς τῆς κυριαρχίας επί τῆς Κύπρου... Υπάρχουν όρισμένα περιοχαι εντός τῆς Κοινοπολιτείας αϊ όποια ενεκα τών διατιέρον των συνθηκών δέν δύνανται ποτέ νά αναμένουν νά γίνουν πλήρως ανεξάρτητοι» (Ιδε πρακτικά Βουλῆς 287) 1954).

Τόν Σεπτέμβριον 1954 ή Έλληνική Κυβέρνησις ήγειρε τό ζήτημα τῆς Κύπρου ενώπιον τῆς Γενικής Συνελεύσεως τών Ηνωμένων Έθνών και επρότεινε ψήφισμα όπως «ή άρχή τῆς αϋτοδιαθέσεως εφαρμοσθῆ εις τήν περίπτωσιν του λαού τῆς Κύπρου».

Η απόφασις εκείνη ύπεστηρίχθη υπό πλείστον μελών τών Ηνωμένων Έθνών. Εν τούτοις όμως ή Βρετανική Κυβέρνησις κατόρθωσε νά επιτύχῃ απόφασιν όπως τό ζήτημα τῆς

Κύπρου παραμερισθή προς το παρόν. Εξήνθς κατόπιν, η Βρετανική Κυβέρνησις προσεπάθησε να εύρη τρόπον να συνεχίση την κυριαρχίαν της επί της Κύπρου επ' άόριστον και προς τόν σκοπόν τούτον εκέκρηθη ότι η μειονότης των Τουρκοκυπρίων ήδύνατο να χρησιμοποιήσῃ ὡς ὁ καλύτερος σύμμαχος της. Τά ακόλουθα άποσπάσματα από τὰ άπομνημονεύματα του τότε Πρωθυπουργού της Βρετανίας Σέρ Άντονυ Ήντεν όμιλούν μόνα τον :

«Οί Τουρκόφωνοι Κύπριοι άντετίθεντο σφοδρώς κατά της Ένώσεως μετά της Ελλάδος. Κατά τās άρχάς του 1955 τὰ πάθη των δέν είχαν άκόμη εξαφθῆ, διότι ὁ Τούρκος άργεί να θυμώσει άλλ' άπαξ άρμπνισθή ούτος είναι άμείλιτος». (Ίδε άπομνημονεύματα σελίς 396). «Αί Τουρκικαί εφημερίδες όμιλοῦσαν τότε πολύ άνοικτώτερα παρά η Τουρκική Κυβέρνησις, της οποίας η συμπεριφορά ητο συγκρατημένη. Θα ήτο καλόν, έγγραφα εις ένα τηλεγράφημα την εποχην εκείνην, ὅπως η Τουρκική Κυβέρνησις όμιλήσῃ πύ άνοικτά διότι η αλήθεια ήτο, ότι οί Τούρκοι δέν θα άφηναν ποτέ τους Έλληνας να πάρουν την Κύπρον». (Άπομνημονεύματα σελ. 400).

Ίδού πώς ὁ Βρεττανός Βουλευτής κ. Κάλλαγχαν εχοχόλασεν εις την Βουλην των Κοινοτήτων την 14ην Ίουλίου 1960 τὰ ὡς άνω άποσπάσματα των άπομνημονευμάτων του Ήντεν :

«Θά ήθελον να παραθέσω άκόμη ένα άπόσπασμα από τόν κ. Ήντεν : Λέγω ότι η Κυβέρνησις δέν εχει μόνον εθύννην διά την άλλαγην της γνώμης της ὅσον άφορά τās βάσεις της Κύπρου. Έχει επίσης εθύννην διά τās σχέσεις μεταξύ των Έλλήνων και Τούρκων της Κύπρου. Ο Σέρ Άντονυ έγγραφον : «Η συμπεριφορά της Τουρκικής Κυβερνήσεως ητο συγκρατημένη» (εδώ όπλειε διά την περίοδον του 1955—1956) και συνεχίζει : «Θά ήτο καλόν, έγγραφα εις ένα τηλεγράφημα την εποχην εκείνην» (δέν λέγει εις ποιον εστάλη τὸ τηλεγράφημα, υποθέτω ὅμως ότι ητο προς τόν Πρεσβευτήν της Άγκυρας), «ὅπως η Τουρκική Κυβέρνησις όμιλήσῃ πύ άνοικτά διότι η αλήθεια ήτο ότι οί Τούρκοι δέν θα άφηναν ποτέ τους Έλληνας να πάρουν την Κύπρον». Σπανίως εχω ιδει μίαν πλέον άμεσον προσάθειαν άπ' αὐτήν προς ὑποκλίνησιν ταραχών υπό ενός Βρεττανού Πρωθυπουργού. Ο Βρεττανός Πρωθυπουργός δγῆκε έξω από τόν δρόμον του διά να υποδαυλίση πάθη τὰ όποια ούτος ήξερον ότι ὑπήρχαν, και τὸ εκαιμεν αὐτό διότι ήθελεν ενίσχυσιν από τους Τούρκους διά να διατηρήσῃ την θέσιν μας εις την Βάσιν της Κύπρου. Ὅσοι από ημάς ήμεθα εις τὸ Στρασβούγγον, ειδομεν αὐτήν την τακτικήν να παύεται και προηγουμένως τὸ 1954. Ητο μία εὐτελής και επονειδιστος περίοδος όταν και αὐτός άκόμη ὁ Σέρ Άντονυ Ήντεν, άνηγοίμως διά τόν ὅποιον εχω μεγάλην σεβασμόν, ελεπεν : «Άσε τās Τουρκικαίς εφημερίδας να ὑποκινήσουν αὐτὸ τὸ ζήτημα άκόμη πύ πολύ από ὅτι εχουν κάμει ἔως τώρα. Πέστε τους να εῖπουν σ' ὅλους καθαρά τι ὑποστηρίζουν, άντι να προσπαθοῦν να τους συμπληρουν... Ὅλαι αὐ πράξεις της Βρετανικής Κυβερνήσεως κατά την διάρκεια πολλών ετών είναι ὑποποιν εις αὐτόν τόν τομέα. Έκαμαν αὐτὸ πὸ η Μ. Βρετανία πάντοτε κατηγορεῖται — «Διαίρει και Βασίλευε». Άσφα-

λώς ὑπάρχει άπόδειξις δι' αὐτὸ τὸ συμπέρασμα εις τὰ άπομνημονεύματα του Σέρ Άντονυ Ήντεν». (Ίδε πρακτικά Βουλῆς 14)7)1960, σελίδες 1634—1635).

Η ὑποκίνησις ὅμως της Βρετανικής Κυβερνήσεως δέν περιορίσθη εις την δημιουργίαν εχθρικών αισθημάτων μεταξύ των Έλλήνων και Τούρκων της Κύπρου. Οί ἰδιοι επενήσαν την κακοήθη ιδεάν περί διχοτομήσεως της μικρῆς μας Νήσου.

Λέννοξ Μπόυντ : «ΕΑΝ ΔΕΝ ΕΙΣΗΓΟΜΕΝ ΤΗΝ ΔΙΧΟΤΟΜΗΣΙΝ ΔΕΝ ΘΑ ΕΙΧΟΜΕΝ ΤΗΝ ΔΙΕΤΟΕΤΗΣΙΝ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑΝ ΕΠΕΤΥΧΟΜΕΝ».

Κατά τās άρχάς του 1959 η ήγεςία των Έλληνοκυπρίων άντιμετώπιζε τὸ ακόλουθον δίλημμα τὸ ὅποιον ετέθη ενόπιόν της υπό της Βρετανικής Κυβερνήσεως εν συνεργασία με την Τουρκικήν Κυβέρνησιν του Μεντερές : Εἴτε ν' άποδεχθῆ συνταγμα ανεξαρτησίας της Κύπρου συμφώνως προς τὸ ὅποιον η Τουρκική μειονότης θά ελεγεν ὀρισμένα προνόμια και ὀρισμένα δικαιώματα άρνησιουρίας εις την Κυβέρνησιν και ταυτοχρόνως αὐ Κυβερνήσις Τουρκίας, Ελλάδος και Βρετανίας θά ήσαν «κηδεμόνες» της Κύπρου, εἴτε να κινδυνεύσῃ να διχοτομηθῆ η Κύπρος και να ὑποστῆ εισβολήν υπό των Τουρκικών δυνάμεων. Η Έλληνοκυπριακή ήγεςία άκουσίως άπεδέχη την πρώτην λύσιν, δινάμει της οποίας ὁ Τούρκος Άντιπρόεδρος της Δημοκρατίας της Κύπρου εχει δικαιώματα άρνησιουρίας επί των έξωτερικών ὑποθέσεων, επί ζητημάτων ασφαλείας της Νήσου και πολλά άλλα, οί Τούρκοι Βουλευταί εις την Βουλην των Άντιπροσώπων εχουν δικαίωμα άρνησιουρίας επί ὅλων των νόμων πού επιβάλλουν φορολογίαν καθὼς και επί των νόμων των σχετιζομένων με τὰ Δημοαρχεία, οί Τούρκοι εχόν 30% αναλογίαν εις την υπηρεσίαν ὅλων των Κυβερνητικῶν και ήμικυβερνητικῶν ὄργανισμῶν και 40% αναλογίαν εις τόν Κυπριακόν στρατόν, οί Τούρκοι εχουν χωριστά Δικαστήρια και πολλά άλλα προνόμια. Ο Βρεττανός Ύπουργός Άποικιών κ. Λέννοξ Μπόυντ όμιλῶν ενόπιον της Βουλῆς των Κοινοτήτων την 19)3)1959 κατά την διάρκειαν της συζητήσεως των Συμφωνιών Συζήσεως και Λονδίνου, όμιλόγησεν ότι ητο η άπειλή της διχοτομήσεως της Κύπρου, την ὁποίαν εισηγάγεν η Βρετανική Κυβέρνησις, πού ὑπεχρέωσε τους Έλληνοκυπρίους να άποδεχθοῦν την διευθέτησιν εκείνην. Αὐτὸ είναι φανερόν από τὰ ακόλουθα άποσπάσματα των πρακτικῶν της Βουλῆς της 19)3)1959 (σελίς 655).

Λέννοξ Μπόυντ : «... Αὐτὸ ητὸν Ὀκτώβριον του 1956 μετὰ τās προτάσεις Ράντκλιφ, ὁπότε εἶπομεν ότι η διχοτομίασις πρέπει να είναι μία από τās πιθανάς λύσεις. Αὐτὸ ητο εις την δῆλωσίν μου μετὰ τὸ ταξιδίον μου εις την Άγκυραν και Άθήνας ὅπου επροσπάθησα να ὑποστηρίξω τὸ σχέδιον Ράντκλιφ».

Μπέβαν : Με άλλα λόγια ὁ έξοχώτατος εισηγάγε την ιδεάν της διχοτομήσεως.

Λέννοξ Μπόυντ : Βεβαίως και εαν δέν την εισηγομεν δέν θά εἰχομεν ποτέ την διευθέτησιν την ὁποίαν επετύγομεν.

Μπέβαν : ... Ο έξοχώτατος εῖπαιε τότε ένα πολύ ευτελές παιγνίδι. Ο ἰδιος ὑπεκίνησε την ιδεάν της διχοτομήσεως ης Κύπρου διά να ξεαναγκάσῃ ὡς Κυπρίους από φόβον να

δεχθοῦν την άποκίν του.

«Καντονοποιήσις» η «Όμοσπονδοποιήσις» της Κύπρου ;

Ήπειθ τὸ παρόν διεθνές κλίμα δέν θά είνουοσεν άμεσον

αίτησιν διά διχοτόμισιν της Κύπρου, οί Τουρκοκύπριοι και η Τουρκική Κυβέρνησις ὑποστηρίζομενοι υπό της Βρετανικής Κυβερνήσεως και του Βρετανικού Τύπου προβάλλουν την αίτησιν προς «κानτονοποίησιν της Κύπρου» ὡς την άμεσως καλύτεραν, ὄντι της διχοτομήσεως, λύσιν. Είναι ὁμως μία τοιαύτη λύσις ρεαλιστική και συμφωνος προς τās άρχάς του Χάρτου των Ήνωμένων Έθῶν και την ευημερίαν του λαοῦ της Κύπρου ;

Ὅσοι όμιλοῦν περί «κानτονοποιήσεως» η «όμοσπονδοποιήσεως» της Κύπρου ξεχνουῦν μίαν ιστορικήν αλήθειαν ὅτι δηλ. ὅλα τὰ ὀμοσπονδα κράτη πού ὑπάρχουν εις τόν κόσμον εδημοιογήθησαν διά της ὀμοσπονδοποιήσεως καντονίων, επαρχιών η κρατῶν τὰ ὅποια ὑφίσταντο ἠδη χωριστά από καιροῦ. Αὐτὸ συνέβη τὸσον εις την Έλβετιάν, την Γερμανίαν, τās Ήνωμένας Πολιτείας, τόν Καναδάν και άλλα ὀμοσπονδα κράτη.

Τὰ 22 καντόνια πού άποτελοῦν την Συνομοσπονδίαν της Έλβετίας ὑφίσταντο ὡς πολιτικά χωριστά μονάδες από πολλόν αἰῶνα. Τὸ 1291, κατά πρώτον, τρία καντόνια ήνώθησαν και άπετέλεσαν την «Διηνεκή Λεγεῶνα». Εἰς την Λεγεῶνα εκείνην προσήλθον και άλλα καντόνια και τὸ Κογκρέσσον της Βιέννης τὸ 1815 άνεγνώρισε την Έλβετικήν Συνομοσπονδίαν, η ὁποία άπετελεῖτο από 22 καντόνια. Ἐπίσης η «Γερμανική Συνομοσπονδία», η ὁποία ήτο ὁ προκάτοχος της σημερινῆς Ὅμοσπόνδου Δημοκρατίας της Γερμανίας, εδημοιογήθη διά της συνενώσεως 38 κρατῶν (Πρωσίας, Βαυαρίας, Σαξωνίας και άλλων) κατά τὸ 1815. Ἐπίσης τὸ ὀμοσπονδον κράτος των Ήνωμένων Πολιτειῶν της Ἄμερικῆς εδημοιογήθη διά της συνενώσεως τὸ 1787 χωριστῶν άποικιῶν η κρατῶν εκ των ὁποίων τὸ καθεν ελεγε την ἰδικήν του ιστορικήν ὑπόστασιν. Τὸ ἰδιον ισχύει και διά τόν Καναδάν, τὸ ὅποιον τὸ ὀμοσπονδιακόν κράτος εδημοιογήθη τὸ 1867 διά της ενώσεως διαφόρων επαρχιῶν, αὐ ὅποια μέχρι τότε διοικοῦντο ὡς χωριστά πολιτικά μονάδες.

Τοιοῦτοτρόπως βλέπομεν ὅτι ὅλα τὰ ὀμοσπονδιακά κράτη εσχηματίσθησαν διά της συνενώσεως χωριστῶν κρατῶν, καντονίων η επαρχιῶν, και ὄχι διά της τεχνητῆς δημιουργίας τοιούτων καντονίων η επαρχιῶν ὅπως παραλόγως γίνεται εισηγήσις να γίνη διά την Κύπρον, η ὁποία, ὡς σημειωθῆ, διοικετο ὡς χωριστὴ ενιαία πολιτεία, κατά τους τελευταίους εἰκοσι αἰῶνας.

Ἡ τραγική οἰκτρά άποτυχία των σχεδιῶν Καντονοποιήσεως της Παλαιστίνης και Ὅμοσπονδοποιήσεως των Ίνδιῶν.

Αὐ μόνα περιπτώσεις εις την ιστορίαν του κόσμου, ὅπου επιδώχη η δημιουργία τεχνητῶν καντονίων η επαρχιῶν διά να περιλάβουν διαχωρισθησομένας φυλετικαίς κοινότητας με σκοπόν την δημιουργίαν ὀμοσπονδιακοῦ κράτους, ήσαν τὰ Βρετανικά σχέδια καντονοποιήσεως της Παλαιστίνης και ὀμοσπονδοποιήσεως των Ίνδιῶν. Ἄμφότερα τὰ σχέδια ταῦτα κατέληξαν εις τραγικήν οἰκτράν άποτυχίαν και ὡδήγησαν εις τόν διαμελισμόν τὸσον της Παλαιστίνης ὅσον και των Ίνδιῶν με

τρομερῆς συνειπειας.

Τὸν Ίούλιον του 1946 η Βρετανική Κυβέρνησις η ὁποία ήτο ἔως τότε εντολοδόχος της κοινωρίας των Έθῶν διά την Παλαιστίνη επότεινε σχέδιον καντονοποιήσεως (ιδε Έγκυκλοπαίδειαν Τσέιμπερς, τόμον 10ον, σελ. 372). Συμφώνως προς τὸ σχέδιον τούτο η Παλαιστίνη επρόκειτο να διαιερεθῆ εις τρεῖς επαρχίας : 1) Μίαν Ἀραβικήν επαρχίαν, 2) Μίαν Ίουδαϊκήν επαρχίαν, 3) την επαρχίαν της Ίερουσαλήμ και 4) την Έπαρχίαν της Νεγκέβ. Ίδού πὸς ὁ Χέρμπερτ Μόρρισον, ὁ ὁποιος αντικαθιστοῦσε τότε τόν Πρωθυπουργόν της Μ. Βρετανίας, περιέγραφε και εδικαιολόγησε τὸ σχέδιον εκείνον ενόπιον της Βουλῆς των

Κοινοτήτων την 31 Ίουλίου 1946. «Η Παλαιστίνη ὡς σύνολον δέν δύναται να είναι οὔτε Ίουδαϊκόν οὔτε Ἀραβικόν κράτος και καμμία από τās δύο αὐτὰς κοινότητες της Παλαιστίνης δέν πρέπει να δεσπόζη της άλλης. Αὐ πολιτικά φιλοδοξία των δύο κοινοτήτων της Παλαιστίνης είναι ασυμβίβαστοι. Αὐ συγκρούσεις τās ὁποίας αὐ τοιαῦτα φιλοδοξία προεκάλεσαν είναι τὸσον δρομεια ὡστε ελαχίστη ἔλπις ὑπάρχει να ξεασφαλισθῆ εντός λογικῆς περιόδου τὸ μέτρον εκείνον της συνεργασίας μεταξύ Ἀράβων και Έβραίων τὸ ὅποιον θα καθίστα δυνατήν την ίδρυσιν εις την Παλαιστίνη ενὸς ενιαίου συστήματος διακυβερνήσεως συνεποῦς προς τās άνω άρχάς... Η μόνη ἔλπις ειρήνης φαίνεται ὅτι ευρίσκειται εις τόν καταρτισμόν του συντάγματος της χώρας κατά τοιοῦτον τρόπον, ὡστε να διδῆ εις ἐκάστην κοινότητα τὸ δικαίωμα της εἰς διαχειρίσεως των ἰδικῶν της ὑποθέσεων ὅσον τὸ δυνατόν χωριστά». (Ίδε πρακτικά Βουλῆς 31.7.46).

Εάν αντικαταστήσῃ τις τās λέξεις Παλαιστίνη, Ἀραβες και Έβραίοι εις την ὡς άνω όμιλίαν του Μόρρισον πὸ 18 ετών, διά των λέξεων Κύπρος, Έλληνας και Τούρκος, θα εύρη ὅτι ὅλα τὰ άνω εχειρήματα ὑπὲρ της καντονοποιήσεως της Παλαιστίνης είναι ακριβῶς τὰ ἴδια τὰ ὅποια αναγράφει καθημερινῶς ὁ καθοδηγούμενος Βρεττανικός Τύπος ὁ ὁποιος συστήνει την «κानτονοποίησιν» της Κύπρου σήμερα.

Η τοιαύτη σύμπτωσις επιχειρημάτων δέν φαίνεται να είναι τυχαία. Ἐμπνέεται από την ἰδίαν αναλλοίωτον πολιτικήν της γηραιῆς Ἀλβιόνος του «Διαίρει και Βασίλευε».

Τὸ τραγικόν τέλος του Βρετανικού σχεδιου περί καντονοποιήσεως της Παλαιστίνης πρέπει να είναι πολύ διδακτικόν διά την Κύπρον. Κατόπιν της άπορρήψεως των Βρετανικῶν προτάσεων προς καντονοποίησιν της Παλαιστίνης τὸσον υπό των Έβραίων, ὅσον και υπό των Ἀράβων, η Παλαιστίνη ε δ ι χ ο τ ο μ ῆ θ η και τὰ άποτελέσματα, ὅπως τὰ εξέθεσεν ὁ μαρτυρῶς Μεσολαβητής των Ήνωμένων Έθῶν κόμης Βερναδότε τὸν Αὐγουστον του 1948 — ένα μήνα προτού δολοφονηθῆ υπό των Έβραίων — ήσαν τὰ ακόλουθα : Περίτον 300 χιλιάδες Ἀραβες άντιμετωπίζουν τὸν σοβαρόν κίνδυνον τυφοειδοῦς, τύφου και άλλων ἐπιδημιῶν. Η κατάσταςις των Ἀράβων προσφύγων είναι άπελπιστική... Εάν δέν εξευρεθῆ τροφή και στέγη και εαν δέν καταπολημηθοῦν αὐ μεταδοτικὰ ασθένεια, πλείστοι των προσφύγων θά άποθάνουν με τὸν ερχομόν του χειμῶνος... Η άνθρωπίνη αὐτή συμφορά δύναται να συγκριθῆ με σεισμόν η πάλλιγορειακόν κύμα.

Η ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΥΝΑΔΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΝ ΧΑΡΤΗΝ ΤΗΣ Ο.Η.Ε. ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑΝ ΤΟΥ ΚΥΠΡ. ΛΑΟΥ ΩΣ ΣΥΝΟΛΟΥ

Αι απόψεις του Λόρδου Ράντκλιφ έναντίον «όμοσπονδοποιήσεως» τής Κύπρου. — Όμοσπονδοποιήσεις θα κατέληγεν εις άθλιότητα και όχι εις ευημερίαν του Κυπριακού λαού ως συνόλου. — Η δημιουργία χωριστών καντονίων αποτελεί προοίμιον διαμελισμού και καταλήψεως τής Κύπρου υπό τής Τουρκίας.

Του Οικονομολόγου κ. ΧΡΙΣΤΟΦΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ

Η άθλιότης που εσημασθήθη με την διχοτόμηση τής Παλαιστίνης δεν έχει ακόμη λήξει. Σήμερον 18 έτη μετά την τραγικήν διχοτόμηση, άνω του ενός εκατομμυρίου προσφύγων τής Παλαιστίνης ματαίως περιμένουν «επαναπατρισμόν ή άποκατάστασιν». Κατ' έτος ή Γενική Συνέλευσις των Ηνωμένων Έθνών υιοθετεί άπαισιόδοξα ψηφίσματα όπως αυτό: «Η Συνέλευσις έσημείωσε με βαθειάν λύπην ότι δεν έπετεύχθη οσιώδης πρόοδος εις το πρόγραμμα επανενοποίησης των προσφύγων τής Παλαιστίνης διά του επαναπατρισμού ή τής άποκατάστασής». (Ίδε άπόφασιν 20.12.1962).

Και ποιος δύναται να ισχυρισθή ότι ή διχοτόμηση τής Παλαιστίνης έδημιούργησε συνθηκας «διεθνούς ειρήνης και άσφαλείας»; Άσφαλώς κανείς. Αυτό είναι φανερόν όχι μόνον από το μη λυθέν άκόμη πρόβλημα του ενός εκατομμυρίου προσφύγων τής Παλαιστίνης, άλλ' έπίσης και από το γεγονός ότι έλαι αι Άραβικαι χώραι εξακολουθούν να εύρισκονται εν πολέμω με τον Ίσραήλ.

Μήπως το Βρετανικόν σχέδιον όμοσπονδοποιήσεως των Βρετανικων Ίνδιων, αι όποια ήσαν μία όλόκληρος ήπειρος, είχε καλύτερον άποτέλεσμα; Και το σχέδιον εκείνον έπίσης οδήγησεν εις την διχοτόμηση και έξηνάγκασεν 8 εκατομμύρια προσώπων να εγκαταλείψουν διά τής βίας τας εστίας των, εκ των οποίων πιθανόν 2 εκατ. άπωλέσθησαν καθ' όδόν. Το άποτέλεσμα τής διχοτομήσεως ήτο και πάλιν νόμιμος αστάθεια τής διεθνούς ειρήνης και άσφαλείας εις την περιοχήν εκείνην τής Άσίας.

Λαμβάνον υπ' όψιν τας τραγικάς αυτάς οίκοτας άποτυχίας των δύο Βρετανικων σχεδίων καντονοποιήσεως και όμοσπονδοποιήσεως, δύναται κανείς να ισχυρισθή ότι παρόμοιον σχέδιον, εφαρμόζόμενον εις μίαν μικράν νήσον όπως ή Κύπρος, τής όποιας αι διαστάσεις είναι μόνον 40Χ85 μίλια περίπου, θα καταλήξουν εις μόνιμον ειρήνην και άσφάλειαν διά τον λαόν τής Κύπρου και την περιοχήν τής Ανατολικής Μεσογείας; Άσφαλώς όχι.

Β' (τελευταίον)

Κατά το 1956 ή Βρετανική Κυβέρνησις έζήτησεν από τον Συνταγματολόγον Λόρδον Ράντκλιφ να έπισκεφθή την Κύπρον και να κάμη έκθεση διά το συνταγματικόν μέλλον τής Κύπρου (ιδε τας Συνταγματικές του Προτάσεις διά την Κύπρον, Λευκή Βίβλος άρ. 42).

Η Τουρκοκυπριακή ήγεσία προσήγγισε τότε τον Λόρδον

Ράντκλιφ και του έζήτησε να υιοθετήσθ ή σχέδιον όμοσπονδοποιήσεως τής Κύπρου μεταξύ Έλλήνων και Τούρκων. Η άπάντησις του Λόρδου Ράντκλιφ ήτο ή ακόλουθος:

«Έχω εξετάσει μίαν έπιμελώς την άπαιτησιν, ήτις μου διευτυπώθη εκ μέρους τής Τουρκικής Κυπριακής Κοινότητος όπως τής δοθή ίση πολιτική έκπροσώπησις προς εκείνην τής Έλληνικής Κυπριακής Κοινότητος. Έάν δεν άποδέχομαι ταύτην, δεν νομίζω ότι τούτο όφείλεται εις έλληνικον σεβασμόν προς τους διαταγμούς οτινες υιοθετήθησαν εις αυτήν. Άλλ' αυτή είναι άπαιτησις των 18% του πληθυσμού, όπως μερισθούν την πολιτικήν εξουσίαν εξ ίσου με τα 80% και εάν εγίνετο δεκτή θα όφειλε να δικαιολογηθή είτε διότι συνάδει προς τας αρχάς Συντάγματος βασισμένου επί φιλελευθέρων και δημοκρατικων αντιλήψεων όπως ή πολιτική εξουσία ισορροπηθή κατά τοιοϋτον τρόπον, είτε διότι δεν υπάρχουν άλλα μέσα παρά διά τής δημιουργίας τοιαύτης πολιτικής ισορροπίας προς προστασίαν των οσιωδων συμφερόντων τής μειονότητος κατά τής καταπίσεως υπό του βάρους τής πλειοψηφίας. Δεν νομίζω ότι ίσται επί σταθερού εδάφους ύποστηρίξων έκάτεραν των άρχων τούτων.

»Η πρώτη αρχή ένσωματώνει την ιδέαν όμοσπονδιακής μίλλων παρά ένιαίας πολιτείας. Θύ ήτο φυσικόν να δοθή εις τα μέλη τής όμοσπονδιακής πολιτείας ίσότης αντιπροσωπεύσεως εις το όμοσπονδιακόν σώμα, ανεξαρτήτως τής αριθμητικής άναλογίας του πληθυσμού των περιοχων, τας όποιας αντιπροσωπεύουν. Άλλά δύναται ή Κύπρος να δογανωθή ως όμοσπονδία με τον τρόπον τούτον; Δεν νομίζω. Δεν υπάρχει δείγμα έδαφικου διαχωρισμού μεταξύ των δύο κοινοτήτων και, πλην άλλων ένστάσεων, όμοσπονδία κοινοτήτων ή όποια δεν συνεπάγεται και όμοσπονδιαν περιοχων είναι μία πολύ δύσκολος συνταγματική μορφή. Έάν ληχθή ότι εκείνο που προτείνεται δεν είναι εις την πραγματικότητα τίποτε περισσότερον από σύστημα λειτουργικής αντιπροσωπεύσεως, τής λειτουργίας εις την περίπτωσιν ταύτην ούσης τής κοινοτικής ζωής και δογανώσεως και τίποτε άλλο, με συγχέει ή προσπάθεια να φαντασθώ κατά ποιον τρόπον μία άποτελεσματική έκτελεστική Κυβέρνησις διά την Κύπρον δύναται να δημιουργηθή διά συστήματος εις το όποιον ή πολιτική έξουσία θα παραμείνη διακοκώς διηρημένη εις ίσα μέρη μεταξύ δύο αντιμαχομένων κοινοτήτων. Είτε θα υπάρξη άποτελμάτωσις εις την

ζωήν με ολας τας κακώς συνεπείας τής, είτε μία μικρά όμως μειονότητων θ' άποκτήσθ τοιοϋτο τεχνητόν βάρος ώστε να δύναται να κρατή το ίσοϋζιον μεταξύ των δύο κοινων μερών...

»Μήπως ο δεύτερος λόγος όδηγει εις διαφορετικόν άποτέλεσμα; Δεν νομίζω. Το να δοθή εις μίαν ένιαίαν πολιτείαν ίση πολιτική δύναμις εις δύο κοινοτητας, αι όποια έχουν τοιαύτην σημαντικήν ανισότητα εις αριθμόν — ανισότης ή όποια έξύβων φαίνεται θα συνεχισθή — άποτελεί άρνησιν εις την πλειονότητα του πληθυσμού του δικαιοκράτους να άνταναγκά τήν θέλησιν τής άποτελεσματικώς έπι ολοκληρου του πεδίου τής αυτοκυβερνήσεως». (Ίδε Λευκήν Βίβλον άρ. 42 σελ. 13).

Τα άνωτέρω έπιχειρήματα έναντίον τής όμοσπονδοποιήσεως τής Κύπρου γίνονται πλέον περιστικά σήμερον όταν ληφθή υπ' όψιν ότι ταυτα εγράφησαν ύποθνήθως υπό ενός συνταγματολόγου, ο όποιος έξήτασε τας άπειτήσεις των Τουρκοκυπριων υπό ένα μάλλον φιλικόν πνεύμα καθ' ήν έποχήν ή Κύπρος ήτο άκόμη Βρετανική άποικία και το συνταγματικόν μέλλον τής ετόροκετο «εν τῷ γίνεσθαι». «Ολα τα άντι-όμοσπονδιακά» ταυτα έπιχειρήματα ισχύουν πολύ περισσότερον σήμερον όταν ή Κύπρος δεν είναι Κράτος εν τῷ γίνεσθαι άλλα ένα κυριαρχον ένιαίον Κράτος ανεγνωρισμένον ως τοιοϋτον από όλα τα Κράτη του κόσμου.

Όμοσπονδοποιήσις τής Κύπρου θα κατέληγεν εις την άθλιότητα και όχι την ευημερίαν του λαού τής νήσου ως συνέλου.

Οι Τουρκοκύπριοι άνέρχονται περίπου εις 100 χιλιάδας, εκ των οποίων άνω των 60 χιλ. ζουν εις την ύπαιθρον εις περίπου 100 μικτά χωρία, όπου Έλληνες και Τούρκοι ζουν μαζί και εις περίπου 100 καθαρώς Τουρκικά χωρία. Όλα αυτά τα 200 χωρία, όπου ζουν Τούρκοι, είναι κατεπαρμένα εις όλην την έκτασιν τής Κύπρου κατά τοιοϋτον τρόπον ώστε σχεδόν κάθε χωριόν που έχει μόνον Τούρκους κατοίκους γενομένου έντός δύο ή τριών μιλίων με άλλον χωριόν όπου ζουν μόνον Έλληνες κάτοικοι. Έξ άλλου υπάρχουν άνω των 400 χωριων όπου ζουν μόνον Έλληνες, και τα όποια είναι επίσης κατεπαρμένα εις όλην την έκτασιν τής Κύπρου.

Είναι φανερόν, όπως έδηλώσε και ο Λόρδος Ράντκλιφ εις την ως άνω έκθεσιν του, ότι δεν υπάρχει κοινή περιοχή γενογραφικού διαχωρισμού μεταξύ των δύο κοινοτήτων και συνεπώς είναι ακατανόητον να δη-

μιουργηθ ή όμοσπονδία, εάν υπάρχει κοινή περιοχή που κατοικείται από Τούρκους.

Έάν τώρα οι Τουρκοκύπριοι θέλουν να δημιουργήσουν τα ίδια των καντόνια, τούτο θα σημαίνει ότι θέλουν να δημιουργήσουν ένα είδος φυλετικού διαχωρισμού — ο όποιος όπως είναι γνωστόν κατεδικάσθη πλειστάκις υπό των Ηνωμένων Έθνων — εγκαταλείποντες τα χωρία των όπου αυτοί και οι πατέρες των έξούσαν διά πολλές γενεάς, ταυτοχρόνως όμως θέλουν να εξαναγκάσουν τους Έλληνες Κυπριους οι όποιοι ζουν εις εκείνας τας περιοχάς να φύγουν από τας οικίας των όπου αυτοί και οι πρόγονοί των ζήσαν διά πολλούς αιώνας. Τοιαυτή μετακίνησις δεν ήμπορεί να πραγματοποιηθή επί οικιοθελούς βάσεως διότι κανείς Κύπριος Έλληνας δεν θα ήθελε να εγκαταλείψη το σπίτι του, το κτήματά του και το μέρος όπου έζησε και εργάσθη επί τόσα πολλά χρόνια δια να μεταφύγη εις κάποιον άγνωστον δι' αυτόν μέρος. Συνεπώς, έστω και εάν υποθέσωμεν ότι οι Τούρκοι διά πολιτικούς λόγους εξαναγκασθουν να μετοικήσουν εις όρισμένας περιοχάς, θα ήτο έντελώς άδύνατον, εκτός εάν επρόκειτο να γίνη τούτο διά πυρός και σιδήρου, να εξαναγκασθουν οι Έλληνες κάτοικοι των περιοχων εκείνων να τας εγκαταλείψουν. Τοιαυτή μετακίνησις άνθρώπων από τας εστίας των δεν είναι μόνον έντελώς απαράδεκτος διά τους Έλληνες κατοίκους των περιοχων εκείνων τας όποιαις οι Τουρκοκύπριοι θα ήθελον να μετατρέψουν εις ιδικά των καντόνια, άλλ' αποτελεί ταυτοχρόνως παράφορον παράβασιον του Χάρτου των Ηνωμένων Έθνων καθώς και τής Παγκοσμίου Διακηρύξεως Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ή όποια ένεκρίθη υπό των Ηνωμένων Έθνων το 1948.

Αυτό είναι πασιφανές από αι ακόλουθα άρθρα τής Διακηρύξεως Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων:

Άρθρον 17 (2). Ουδείς δύναται να στερηθή ελευθερίας του κτήματός του.

Άρθρον 13 (1). Ο καθείς έχει το δικαίωμα να κατοική ελευθερώς όπου θέλει έντός των συνόρων έκάστου Κράτους.

Άρθρον 12. Ουδείς θα ύπόκειται εις αυθαίρετον επέμβασις τής κατοικίας του.

Άρθρον 9. Ουδείς θα ύπόκειται εις έξορίαν.

Η σχεδιαζόμενη διά τής βίας μετακίνησις των Έλλήνων Κυπριων από περιοχάς όπου οι Τουρκοκύπριοι θα ήθελον να μετοικήσουν και να καταλάβουν χωριστά, άποτελεί παράβασιον

ολων των ως άνω άρθρων των ανθρώπινων δικαιωμάτων, διότι α) τούτο θα εσήμαινε αθάιρετον στέρεσην των κτημάτων των, β) θα εσήμαινε βίαιαν μετακίνησιν από τας θάλασσας των, γ) θ' αποτελούσεν επίσης αθάιρετον επέμβασιν εις τας κατοικίας των και δ) θα ισοδυναμεί προς αθάιρετον έξοριαν από τας εστίας των.

Άλλ' ακόμη και από την πλευράν των ιδίων των Τουρκοκυπρίων χωρικών, τιαύτη μετακίνησις, έστο και δι' εκείνους πού θα την επραγματοποιούσαν διά πολιτικούς λόγους, θα έδημούργει πλήθος ταλαιπωριών και πρωτοφανή άθλιότητα. Είναι γνωστόν πόσον δύσκολον είναι να πείση τις τους χωρικούς, είτε ούτοι είναι Έλληνες είτε είναι Τούρκοι, πρώτον ν' ανταλλάξουν τά ιδικά των κτήματα έναντι άλλων κτημάτων και δεύτερον ν' άρχίσουν να εργάζονται εις μέρη μέχρι τούδε άγνωστα δι' αυτούς. Επίσης θα ήτο αδύνατον να τους πείση τις ότι τά νέα χωράφια τά όποια θα τους παραχωρηθούν είναι έξ ίσου καλά και έξ ίσου εύφορα με εκείνα τά όποια εγκαταλείπουν. Επίσης θα ήτο αδύνατον δι' εκείνους πού έχουν κήτους και άλλα δένδρα να πεισθούν ότι εάν τά εγκαταλείψουν θα αποζημωθούν ικανοποιητικά εις τά μέρη όπου θα μεταφερθούν. Διά τούτο άναμφιβόλως θα έδημουργούντο διά της μετακινήσεως τεράστια προβλήματα τά όποια θα συνδεύοντο υπό ταλαιπωριών, άθλιότητος και δυστυχίας τόσοσιν διά τους Έλληνας όσον και διά τους Τούρκους κατοίκους της Κύπρου.

Συνεπώς δεν υπάρχει καμμία άμφιβολία ότι: (α) ή δημοεργία καθαρώς Τουρκοικών περιοχών διά να περιλάβουν τους Τουρκοκυπρίους δεν δύναται να πραγματοποιηθή χωρίς βίαιαν μετακίνησιν των Έλλήνων Κυπρίων, οι όποιοι ζούν και οι πρόγονοι των έχουν ζήσει διά πολλούς αιώνας εις τά μέρη εκείνα. (β) Η τιαύτη μετακίνησις θα είναι όλεθρία και θα δημοεργήση τρομεράς ταλαιπωρίας και άθλιότητα τόσοσιν διά τους Έλληνας όσον και διά τους Τούρκους Κυπρίους.

(γ) Τιαύτη βίαια μετακίνησις άποτελεί παράφορον παραβίασιν της Παγκοσμίου Διακηρύξεως Άνθρωπίνων Δικαιωμάτων την όποιαν υιοθέτησαν και διά της όποίας δεσμεύονται όλα τά μέλη των Ηνωμένων Έθνών.

Δι' όλους αυτούς τους λόγους ή τιαύτη απαίτησις πρέπει ν' άπορριφθή άσυζητητή διότι είναι τελείως αντίθετος προς την ευημεριαν του λαού της Κύπρου ως συνόλου και διότι παραβιάζει τον Χάρτην των Ηνωμένων Έθνών και συνεπώς δεν δύναται να θεωρηθή ως άποδεκτή λύσις δυνάμει της αποφάσεως του Συμβουλίου Ασφαλείας διά την Κύπρον.

Η δημιουργία χωριστών καντονίων είναι προσιμίων του διαμελισμού της Κύπρου και της επανακαταλήψεως της υπό της Τουρκίας.

Πιθανόν να διερωτηθήτε: Έφ' όσον ή δημοεργία Τουρκοικών καντονίων εις την Κύπρον θα σημαίνει ταλαιπωρίας και άθλιότητα διά αυτόν τούτον τον Τουρκοκυπριακόν πληθυσμόν διατί τον θέλουν; Η άπάντησις είναι ότι ή δημοεργία καντονίων δεν είναι τό τέλος του προγράμματός των. Είναι μόνον ένα μέσον διά τον άπώτερον σκοπόν της διχοτομήσεως της Κύπρου και της επανακαταλήψεως της Κύπρου υπό της Τουρ-

κίας. Άς υποθέσωμεν προς στιγμήν, χάριν συζητήσεως, ότι παρ' όλην την άθλιότητα και τά άλλα δεινά τά όποια θα επηκολούθησούν, δημοεργούνται Τουρκοικά καντόνια είτε εις τό μέσον είτε παραπλευρώς καθαρώς Έλληνικών περιοχών. Η θα συμβή τότε; Πιστεύει κανείς ότι οι Τούρκοι και οι Έλληνες θ' άρχίσουν τότε να ζούν ειρηνικά, οι μόν παραπλευρώς των δέ; Τό γεγονός του φυλετικού διαχωρισμού μακράν από του να τους κάμη ελιγώτερον φανατικούς, θα υποδαυλίση τά εθνικιστικά αισθήματα τόσοσιν των Έλλήνων όσον και των Τούρκων, με κίνδυνον συνεχών συγκρούσεων εντός του ούτω καλουμένου δημοσπονδιακού Κράτους τό όποιον υποτίθεται ότι θα δημοεργηθή υπό τιαύτας περιστάσεις. Υπό τας περιστάσεις αυτές πρέπει να προβλεφθή ότι θα γίνονται τακτικά όχι μόνον συγκρούσεις αλλά και λαθρεμπόριον όπλων, λαθρεμπόριον έμπορευμάτων, άρνησις πληρωμής φόρον προς την κεντρικην Κυβέρνησιν και πολλά άλλα. Τουτοτρόπως ή ούτω καλουμένη καντονοποίησις δεν είναι ούτε λύσις συνάδουσα προς τον Χάρτην των Ηνωμένων Έθνών και την διακήρυξιν των ανθρώπινων δικαιωμάτων αλλά ούτε καν λύσις είναι. Είναι μόνον ένα βήμα προς την διχοτομησιν της Νήσου μας, την επανακατάληψιν της υπό της Τουρκίας και την κατάργησιν του κυρίαρχου Κράτους της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η άρμόζουσα λύσις.

Η άρμόζουσα λύσις του προβλήματος πού αντιμετωπίζει σήμερα ή Κύπρος είναι ή εξασφάλισις και εγγύησις προς την Τουρκοκυπριακήν μειονότητα όλων των δικαιωμάτων και έλευθεριών των προνοουμένων υπό του Χάρτου των Ηνωμένων Έθνών και της Παγκοσμίου Διακηρύξεως των Άνθρωπίνων Δικαιωμάτων, ώστε να δύνανται ούτοι να ζήσουν και να έχουν ίσην εύκαιριαν και ίσα δικαιώματα εντός του ενιαίου και κυρίαρχου Κράτους της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τιαύτη εγγύησις δύναται να εξασφαλισθή κάτω από την αιγίδα των Ηνωμένων Έθνών. Όλοι οι Τουρκοκύπριοι θα έχουν ίσα δικαιώματα και ίσας εύκαιρίας με τους Έλληνοκυπρίους να ζήσουν ειρηνικά εις την Νήσον ως πολίται της Κυπριακής Δημοκρατίας. Όσοι Τουρκοκύπριοι αισθάνονται ότι δεν δύνανται να ζήσουν με τους Έλληνοκυπρίους, θα δύνανται ν' άσκήσουν τό δικαίωμα της έκλογής τό όποιον οι πατέρες των δεν ήσκησαν μετά τό 1923. Συμφώνως προς την Συνθήκην της Λοζάννης του 1923 εδόθη εις όλους τους Τουρκοκυπρίους τό δικαίωμα της έκλογής να μεταναστεύουν εις την Τουρκίαν και όσοι ήρνήθησαν ν' άσκήσουν τό δικαίωμα αυτό, έχασαν την Τουρκοικήν των ιθαγένειαν και έγιναν Κύπριοι — εκείνην την εποχήν Βρεττανοί Κύπριοι. Η έκλογή εκείνη προσημύθη μόνον από περίπου 9 χιλ. πρόσωπα οι πλείστοι των όποιων — περίπου έξη χιλιάδες Τουρκοκύπριοι — επέστρεψαν αργότερα εις την Κύπρον παθανόν διότι ανεκάλυψαν ότι «δεν υπάρχει τίποτε καλύτερον από τό σπίτι των». Τώρα αυτό τό δικαίωμα έκλογής δύναται να δοθή και πάλιν εις τους Τουρκοκυπρίους και εκείνοι οι όποιοι αισθάνονται ότι δεν ήμπορούν να μείνουν εις Κύπρον και να ζήσουν ως πολίται της Κυπριακής Δημοκρατίας θα δύνανται να εκλέξουν την μεταναστεύσιν εις Τουρκίαν. Του-

ουτοτρόπως, τό πρόβλημα της Τουρκοικής μειονότητος εις την Κύπρον θα λυθή συμφώνως προς τας αρχάς του Χάρτου των Ηνωμένων Έθνών και με τρόπον συνάδοντα προς την ευημεριαν του λαού της Κύπρου ως συνόλου, και όλοι οι πολίται της Κυπριακής Δημοκρατίας είτε Έλληνες, είτε Τούρκοι, είτε Αρμένιοι, είτε Μαραωνίται θα δύνανται να ζήσουν και να ευημερήσουν μαζί χωρίς διακρίσεις ή προνομία.

ΑΡΧΕΙΟ ΝΙΚΟΥ ΚΡΑΝΙΔΙΩΤΗ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ